

CORPORATE

EIP-ryhmä

Valitusjärjestelmä - Menettelyt

Marraskuu 2018

Euroopan
investointipankki-
ryhmä

EIP-RYHMÄN VALITUSJÄRJESTELMÄ - MENETTELYT

Sisällysluettelo

EIB-CM:n menettelyt	2
1. Vakiomenettely	2
1.1 Valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten tarkistus ja rekisteröinti	2
1.2 Ilmoitukset EIP-ryhmän yksiköille	2
1.3 Tiedonannot valittajalle	2
1.4 Asian selvittäminen	3
1.5 Johtopäätösraportin luonnos.....	3
1.6 Lausuntokierros.....	4
1.7 Lopullinen johtopäätösraportti.....	4
1.8 EIP:n hallitus / EIR:n toimitusjohtaja	4
1.9 Vastaus valittajalle	5
1.10 Seuranta ja toteutumisen valvonta.....	5
1.11 Aikataulu	5
2. Laajennettu menettely	5
2.1 Yleistä	5
2.2 Esiarviointivaihe	6
2.3 Päätös mahdollisista jatkotoimenpiteistä	7
2.4 Tutkintavaihe.....	7
2.5 Sovitteluvaihe.....	8
2.6 Aikataulu	9
3. Ennaltaehkäisevä menettely	10
4. Yksinkertaistettu menettely	10
5. Toimintasäännöt EIP-ryhmän valitusjärjestelmästä vastaavan jaoston (EIB-CM) henkilöstölle	11

EIB-CM:n menettelyt

1. Vakiomenettely

1.1 Valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytysten tarkistus ja rekisteröinti

- 1.1.1 Valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytyksen tarkistamisesta vastaa EIB-CM:n päällikkö. Tarkistuksessa ei oteta kantaa valituksen menestymisen mahdollisuuksiin.
- 1.1.2 Valitusjärjestelmän toimintaperiaatteiden kohdassa 4.3 tarkoitettujen tutkittavaksi ottamisen edellytysten tarkistus suoritetaan lähtökohtaisesti 10 työpäivän kuluessa valituksen vastaanottamisesta. Tarkistuksen määräaikaa voidaan tarvittaessa (esim. jos asianosaisilta on pyydettävä lisätietoja) pidentää enintään 20 työpäivään asti.
- 1.1.3 Kun tutkittavaksi ottamisen edellytykset on tarkistettu, EIB-CM rekisteröi valituksen. Tutkittavaksi otettu valitus siirtyy valitusten käsittelyprosessiin. Tutkittavaksi ottamisen edellytysten tarkistuksen yhteydessä tehty päätös ei estä EIB-CM:ää arvioimasta valituksen tutkittavaksi ottamista (kokonaan tai osittain) uudelleen, jos asiasta on myöhemmin saatu uusia tietoja.
- 1.1.4 Jos tutkittavaksi otettava valitus sisältää useita samantyyppisiä rikkomusväitteitä, ne käsitellään kaikki samassa prosessissa. Jos taas sama valitus sisältää erityyppisiä väitteitä, niistä käynnistetään erilliset prosessit EIB-CM:n toimintaperiaatteiden kohdan 4.2 mukaisesti. Jos valittaja esittää uusia väitteitä ennen esiarviointivaiheen päättymistä, EIB-CM päättää, käsitelläänkö ne samassa valitusten käsittelymenettelyssä vai käynnistetäänkö erillinen prosessi. Esiarviointivaiheen päättymisen jälkeen esitetyt lisäväitteet käsitellään erillisessä prosessissa.
- 1.1.5 Jos valittaja esittää todisteita valitukseen sisältyvän väitteen tueksi valituksen jättämisen jälkeen, saatu uusi tieto käsitellään osana käynnissä olevaa valituksen käsittelyprosessia. Jos uusien tietojen määrä tai monimutkaisuus sitä edellyttää, tapauksen käsittelyn määräaikaa voidaan pidentää.

1.2 Ilmoitukset EIP-ryhmän yksiköille

- 1.2.1 Tutkittavaksi otetuista valituksista lähetetään ilmoitus valituksenalaisesta toiminnasta vastaaville osastoille ennen kuin asiasta tiedotetaan valittajalle. Ilmoituksessa kerrotaan, että valitus on hyväksytty tutkittavaksi ja EIB-CM käynnistää tutkinnan sen asiasisällöstä.
- 1.2.2 Ilmoitukseen liitetään valitus kokonaisuudessaan (kirje, sähköpostiviesti tai lomake). Jos valittaja on pyytänyt valituksen käsittelemistä luottamuksellisesti, EIP-ryhmän yksiköitä muistutetaan luottamuksellisuuden vaatimuksesta. Hyvin poikkeuksellisissa ja arkaluonteisissa tapauksissa, kun on olemassa kostotoimien mahdollisuus, valittajan henkilöllisyyttä ei paljasteta ja valitusta muokataan siten, ettei sen alkuperää ole mahdollista tunnistaa.

1.3 Tiedonannot valittajalle

- 1.3.1 Valittajalle lähetetään vastaanottokuittaus 10 työpäivän kuluessa siitä, kun valitus on saapunut. Jos päätös tutkittavaksi ottamisesta on jo tehty, siitä ilmoitetaan samalla kertaa.
- 1.3.2 Jos valitus päätetään ottaa tutkittavaksi, valittajalle ilmoitetaan (i) valituksen rekisteröinnistä, (ii) rekisteröintinumero, (iii) selvityksen tai arvioinnin käynnistämisestä ja (iv) arvio siitä, mihin mennessä vastaus on odotettavissa.
- 1.3.3 Jos missä tahansa valituksen käsittelyvaiheessa todetaan, että valitusta tai osaa siitä ei voida tutkia, valittajalle ilmoitetaan syyt siihen ja ehdotetaan tarvittaessa muita kanavia huolta aiheuttavien kysymysten käsittelyyn.

1.4 Asian selvittäminen

- 1.4.1 Selvityksen ensimmäinen vaihe on esiarviointi valituksen asiasisällön määrittelemiseksi. Siihen kuuluu asiaan osallisten EIP-ryhmän yksiköiden kanssa pidettävä alustava kokous, joka kutsutaan koolle viiden työpäivän kuluessa valituksen tiedoksi antamisesta ja pidetään 20 työpäivän kuluessa. Yksiköt valmistelevat kokoukseen tarvittaessa ensimmäisen arvionsa kirjallisesti. EIB-CM tutkii saatavilla olevat tiedot ja asiakirjat sekä pitää kokouksia ulkoisten sidosryhmien kanssa tarpeen mukaan. Jos esitetyt epäilyt vaikuttavat perustelluilta, suoritetaan tutkinta, johon sisältyy myös vaatimustenmukaisuuden tarkastus. Tutkinnan ja vaatimustenmukaisuuden tarkastuksen sijasta voidaan kuitenkin käyttää yhteistyöhön perustuvaa ratkaisumenettelyä, jos se katsotaan tarpeelliseksi ja hyödylliseksi esiin nostettujen asioiden käsittelyn kannalta. Tällaisia menettelyjä ovat tietojenvaihdon edistäminen¹ sekä vuoropuhelu ja neuvottelu².
- 1.4.2 EIB-CM on sitoutunut ylläpitämään jatkuvaa tiedonvaihtoa ja neuvottelua asianomaisten EIP-ryhmän yksiköiden kanssa varmistaakseen rakentavan yhteistyön. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että EIP-ryhmän valitusjärjestelmän luonteesta ja tehtävästä johtuen erimielisyyksiä voi ilmetä.
- 1.4.3 Arvioinnin ja tutkinnan tarkoituksena on antaa EIB-CM:lle mahdollisuus muodostaa valittajan esiin nostamista epäilyistä riippumaton ja perusteltu näkemys. Prosessin lopputulos voi olla jokin seuraavista tai niiden yhdistelmä:
- väitteet hylätään
  - ongelma on ratkaistu valituksen käsittelyprosessin aikana
  - ei edellytä jatkotoimenpiteitä
  - suosituksia EIP-ryhmän hallinnolle
  - ehdotus toimenpiteistä tilanteen korjaamiseksi tai vaikutusten lieventämiseksi.
- 1.4.4 Jos EIB-CM tunnistaa asioita, jotka on aiheellista saattaa EIP:n hallituksen ja yksiköiden tietoon mutta jotka (a) eivät suoranaisesti koske esitettyä väitettä, (b) jäävät muutoin tutkintakelpoisen valituksen tutkittavan osan ulkopuolelle tai (c) koskevat yleisesti sellaisia kolmansien osapuolten asioita tai toimia, joista pankki ei ole vastuussa, EIB-CM välittää havaitsemansa huolenaiheet sisäisesti tiedoksi EIP:n hallitukselle ja asianomaisille yksiköille neuvontatehtävänsä perusteella.
- 1.4.5 EIB-CM:n tarkastelussa ei oteta kantaa sellaiseen toimintaan, joka kuuluu yksinomaan kolmansien osapuolten kuten hankkeen toteuttajan tai lainanottajan, paikallis-, alue- tai valtion viranomaisten, Euroopan unionin toimielinten tai kansainvälisten järjestöjen vastuulle. Ellei Euroopan komissio tai toimivaltainen lainkäyttöelin totea EU:n oikeuden rikkomusta, EIB-CM:n tarkastelussa ei kyseenalaisteta sitä, onko EU-lainsäädäntö saatettu asianmukaisesti osaksi jäsenvaltion kansallista lainsäädäntöä. Jos kyse on vakavista epäilyistä, EIB-CM siirtää asian Euroopan komission käsiteltäväksi ja ilmoittaa siitä EIP:n hallitukselle.

1.5 Johtopäätösraportin luonnos

- 1.5.1 Valituksen käsittelyprosessin lopputuloksena laadittava johtopäätösraportin luonnos sisältää seuraavat osat:
- valitus (väitteet ja vaatimukset)
  - taustatiedot
  - sääntelykehys
  - tutkinta- tai sovittelumenettelyt
  - selvitystyö
  - havainnot
  - johtopäätökset
  - suositukset (tulosten ja johtopäätösten perusteella)

Osa "Johtopäätökset" ja tarvittaessa "Suositukset" sisältää yhteenvedon EIB-CM:n asiantuntijanäkemyksestä, joka perustuu osassa "Havainnot" esitettyihin tosiseikkoihin. Tarvittaessa raporttiin liitetään erillinen tiivistelmä.

¹ Tietojenvaihtoa edistämällä EIB-CM varmistaa, että valittajille on annettu riittävät ja asianmukaiset tiedot ja niitä on tarpeen mukaan selvennetty sen varmistamiseksi, että hankkeen vaikutukset ymmärretään paremmin ja esitettyihin huolenaiheisiin voidaan vastata tehokkaasti.

² Vuoropuhelu- ja neuvottelumenettelyissä EIB-CM edistää osapuolten välistä vuoropuhelua, ja osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan yhteisesti hyväksyttävissä olevan ratkaisun löytämiseksi.

1.6 Lausuntokierros

- 1.6.1 Johtopäätösraportin luonnokseen pyydetään ensin kommentteja asiaan osallisilta EIP-ryhmän yksiköiltä. Kommentit on esitettävä 10–15 työpäivän kuluessa lausuntopyynnöstä sen mukaan, miten monimutkainen käsiteltävä asia on. Sen jälkeen luonnos toimitetaan asianomaisille EIP:n ylijohtajille tai EIR:n riskinhallintapäällikölle kommentoitavaksi. Mahdolliset kommentit on esitettävä viiden työpäivän kuluessa lausuntopyynnöstä.
- 1.6.2 Sen jälkeen kun EIB-CM on käynyt läpi ja ottanut huomioon sisäisellä lausuntokierroksella saadut kommentit, johtopäätösraportin luonnos lähetetään viipymättä lausuntoja varten valitusprosessiin (arviointiin, tutkintaan/vaatimustenmukaisuuden tarkastukseen tai sovitteluun) osallistuneille ulkoisille tahoille. Näin menetellään tarvittaessa ja yleensä ainakin Y- ja H-tyypin valituksissa. Lausunnot on annettava kohtuullisessa ajassa (yleensä 10 työpäivän kuluessa lausuntopyynnöstä), ottaen huomioon raportin monimutkaisuuden. Valittajalle varattua lausuntoaikaa voidaan tämän perustellusta pyynnöstä pidentää, jolloin EIP:n vastauksen yleistä määräaikaa pidennetään vastaavasti. Tässä vaiheessa luonnos merkitään vesileimalla luottamukselliseksi: ”Luottamuksellinen luonnos – salassa pidettävä – vain vastaanottajan kommentoitavaksi” (*“Confidential Draft – do not disclose – for recipient comments purpose only”*). Jos yksiköiden välillä on erimielisyyttä, ylitarkastaja toimittaa johtopäätösraportin viipymättä kommentoitavaksi EIP:n hallitukselle tai EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle, joiden on annettava kommenttinsa normaalisti 15 työpäivän kuluessa ennen ulkoista lausuntokierrosta.

1.7 Lopullinen johtopäätösraportti

- 1.7.1 Kun kaikki tarvittavat lausunnot on saatu, EIB-CM laatii lopullisen johtopäätösraportin ja toimittaa sen asianomaisille EIP:n ylijohtajille tai EIR:n riskinhallintapäällikölle. Nämä voivat antaa ylitarkastajalle virallisen sisäisen vastauksen, joka sisältää heidän kantansa ja kommenttinsa lopulliseen johtopäätösraporttiin. Sisäinen vastaus on annettava viimeistään 10 työpäivän kuluttua siitä, kun lopullinen johtopäätösraportti toimitettiin.
- 1.7.2 Kommentoinnin määräajan päätyttyä EIB-CM:n päällikkö toimittaa johtopäätösraportin ja mahdollisen sisäisen vastauksen viipymättä asianomaisille EIP:n hallituksen jäsenille tai EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle enintään 10 työpäivän kommentointiajalla.
- 1.7.3 Ylitarkastaja voi harkintansa mukaan hallituksen jäsenten tai EIR:n toimitusjohtajan tai varatoimitusjohtajan lausuntojen sekä sisäisen vastauksen perusteella pyytää EIB-CM:ää vielä tarkistamaan lopullista johtopäätösraporttiaan.
- 1.7.4 Menettelyn päätteeksi EIB-CM:n päällikkö ja valituksesta vastaava henkilöstön jäsen allekirjoittavat lopullisen johtopäätösraportin.

1.8 EIP:n hallitus / EIR:n toimitusjohtaja

- 1.8.1 Jos asiasta on päästy yhteisymmärrykseen siitä vastaavien yksiköiden kanssa, EIP:n ylitarkastaja toimittaa lopullisen johtopäätösraportin EIP:n hallitukselle tai EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle tiedoksi.
- 1.8.2 Jos asiasta ei ole päästy yhteisymmärrykseen siitä vastaavien yksiköiden kanssa tai jos asianomainen EIP:n ylijohtaja tai EIR:n riskinhallintapäällikkö niin pyytää, EIP:n ylitarkastaja toimittaa lopullisen johtopäätösraportin ja sisäisen vastauksen kommentoinnin määräajan päätyttyä viipymättä EIP:n hallitukselle tai EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle asian ratkaisua varten. EIP:n hallitus tai EIR:n toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja päättää, otetaanko EIB-CM:n mahdolliset suositukset ja korjaavat toimenpiteet käyttöön, ja jos otetaan, miten ne pannaan täytäntöön.
- 1.8.3 Jos EIP:n hallitus tai EIR:n toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja päättää olla hyväksymättä EIB-CM:n tutkinnan tuloksia ja jättää EIB-CM:n suositukset toteuttamatta, lopulliseen johtopäätösraporttiin liitetään erillinen johdon vastaus.³

³ Tämä ei kuitenkaan rajoita EIP-ryhmän avoimuuspolitiikan periaatteiden noudattamista.

1.9 Vastaus valittajalle

1.9.1 Lopullinen vastaus valittajalle lähetetään EIP:n pääsihteerin tai EIR:n toimitusjohtajan kirjeellä, jossa ilmoitetaan EIP-ryhmän lopullinen päätös tai kanta asiaan. Kirjeeseen liitetään lopullinen johtopäätösraportti.

1.10 Seuranta ja toteutumisen valvonta

1.10.1 EIB-CM seuraa tilanteen kehitystä sekä sovittujen korjaustoimenpiteiden ja suositusten toteutumista yhdessä asiasta vastaavien EIP-ryhmän yksiköiden kanssa aina tarvittaessa ja viimeistään 24 kuukauden kuluttua johtopäätösraportin päivämäärästä.

1.11 Aikataulu

1.11.1 Lopullinen vastaus on lähetettävä valittajalle viimeistään 40 työpäivän kuluttua siitä, kun valituksen tutkittavaksi ottamisesta ilmoitettiin. Valitusjärjestelmän toimintaperiaatteiden kohdan 4.4.2 mukaisesti määräaika voidaan pidentää lisäksi enintään 100 työpäivällä.

1.11.2 Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto vakiomenettelyn keskeisistä toimenpiteistä ja niiden aikataulusta.

Taulukko 1.1 Yleinen aikataulu

Toimenpide	Enimmäisaika	Edeltävä vaihe
Vastaanottokuitaus	10 työpäivää	Valituksen saapuminen EIB-CM:ään
Vastaus valittajalle	40 työpäivää	Ilmoitus valituksen ottamisesta tutkittavaksi
Vastaus valittajalle, jos määräaika on pidennetty	140 työpäivää	Ilmoitus valituksen ottamisesta tutkittavaksi

Taulukko 1.2 Muut määräajat

Toimenpide	Enimmäisaika	Edeltävä vaihe
Kommentit valituksen käsittelyprosessiin osallistuvilta ulkoisilta sidosryhmiltä	10 työpäivää, ottaen huomioon raportin monimutkaisuuden	Johtopäätösraportin luonnoksen lähettäminen ulkoisille sidosryhmille lausuntoja varten

2. Laajennettu menettely

2.1 Yleistä

2.1.1 ”Laajennettua menettelyä” sovelletaan valituksiin, jotka koskevat EIP-ryhmän rahoittaman toiminnan ja hankkeiden ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksia tai hallinnollisia näkökohtia (ns. Y- ja H-tyypin valitukset).

2.1.2 Rahoitetun toiminnan ja hankkeiden ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksia tai hallinnollisia näkökohtia koskeviin valituksiin liittyy yleensä monimutkaisia kysymyksiä. Tästä syystä sekä hankkeen toteuttajan, kansallisten viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja hankkeen vaikutusalueen väestön välisten suhteiden herkkyyden vuoksi näiden valitusten käsittelyprosessiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

2.1.3 Laajennetun menettelyn hallinnolliset vaiheet ovat samat kuin vakiomenettelyssä, lukuun ottamatta vakiomenettelyä koskevassa kohdassa 1.4 kuvattua asian selvittämistä. Sen asemesta käytetään kohdissa 2.2–2.5 kuvattua laajempaa ja muodollisempaa menettelyä. Tämäntyyppisissä valituksissa prosessiin kuuluu normaalisti kaksi vaihetta: esiarviointivaihe sekä sovittelu- tai tutkintavaihe.

2.1.4 EIB-CM:n suorittama tarkastelu koskee vain pankin vastuulla olevaa toimintaa. Hankkeen ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksia koskevissa valituksissa EIB-CM keskittyy sen vuoksi tarkastelemaan niitä hankkeita tai hankkeen osia, joita pankki on rahoittanut tai jotka ovat hankkeen yleisarviointiin tai due diligence -tarkastukseen sisältyvällä vaikutusalueella. Tämän määrittämiseen sovelletaan niitä vaatimuksia, jotka kyseisenä aikana esitettiin EIP:n ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksia koskevissa periaatteissa ja käsikirjassa (*EIB Statement of Environmental and Social Principles* ja *EIB Environmental and Social Handbook*).

2.2 Esiarvointivaihe

2.2.1 Kun valitus on päätetty ottaa tutkittavaksi, EIB-CM:n työ käynnistyy esiarvioinnilla. Esiarviointi painottuu tiedonhankintaan, ja sen tavoitteena on:

- selvittää valittajan esiin nostamat huolenaiheet siten, että valittajan asema sekä hankkeen muiden sidosryhmien (toteuttaja, kansalliset viranomaiset jne.) näkemykset ymmärretään paremmin
- tunnistaa huolta aiheuttavien kysymysten aiheellisuus
- arvioida, olisiko valituksenalaisiin kysymyksiin löydettävissä ratkaisu hankkeen eri sidosryhmien kesken (esim. valittaja, asiasta vastaavat EIP-ryhmän yksiköt ja hankkeen toteuttaja) ja miten ratkaisuun olisi mahdollista päästä
- määrittää, onko EIB-CM:n jatkotyö (tutkinta, vaatimustenmukaisuuden tarkastus tai osapuolten välinen sovittelu) asiassa tarpeen ja mahdollista rikkomusväitteen tutkimiseksi tai valituksessa esiin nostettujen kysymysten ratkaisemiseksi.

2.2.2 Arviointiin kuuluu tapaamisia valituksenalaiseen hankkeeseen tai toimintaan osallistuvien EIP-ryhmän yksikköjen kanssa (ml. hanketiimi). Tapaamiset ovat vapaamuotoisia, ja niihin voi sisältyä esimerkiksi:

- EIP-ryhmän asiakirjojen tarkastelua
- ulkopuolisten tietojen ja asiakirjojen tarkastelua
- tapaamisia valittajan, vaikutusalueen väestön ja yhteisöjen, hankkeen toteuttajan, toteutusvaltion viranomaisten sekä alan kansalaisjärjestöjen kanssa
- tiedonhankintakäyntejä hankkeen toteutuspaikalle.

2.2.3 Käyntiä suunnitellessaan EIB-CM tiedottaa asiasta EIP-ryhmän yksiköille, hankkeen toteuttajalle, valittajalle ja muille asianomaisille sidosryhmille.

Keskeiset selvitettävät kysymykset

2.2.4 Jos valitus tuo esiin merkittäviä epäilyjä EIP-ryhmän toiminnan ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksissa ja/tai vakavia ongelmia sen hallinnossa, tavoitteena on:

- selvittää, miten EIP-ryhmän yksiköt ovat (i) varmistaneet sovellettavan sääntelykehysten noudattamisen, mukaan lukien sen omat toimintaperiaatteet, menettelyt ja standardit sekä (ii) valvoneet hankkeen toteutusta
- arvioida mahdollisia viitteitä siitä, että EIP-ryhmän toimintaperiaatteet, menettelyt ja standardit eivät ole antaneet riittävää suojaa ja varmistusta
- tunnistaa merkkejä siitä, että sovellettavaa sääntelykehystä sekä EIP:n omia toimintaperiaatteita, menettelyjä ja standardeja ei olisi noudatettu.

2.2.5 Yhteistyöhön perustuvien ongelmanratkaisumahdollisuuksien arvioinnissa on päämääränä:

- tunnistaa mahdolliseen vaihtoehtoiseen riidanratkaisumenettelyyn osallistuvat osapuolet
- ymmärtää heidän näkemyksiään ja halukkuuttaan erimielisyyden selvittämiseen
- tunnistaa parhaat menettelyt (käytössä olevat ja uudet) valituksenalaisen kysymyksen selvittämiseksi sekä keinot, joilla EIB-CM voi auttaa hankkeen sidosryhmiä tarjoamalla keskustelufoorumia ja edistämällä asian ratkaisua
- arvioida mahdollisuuksia osapuolten välisen sopimuksen aikaansaamiseen menettelystä valittajan esittämien epäilyjen ja muiden kysymysten ratkaisemiseksi.

Raportointi

2.2.6 Esiarviointi tehdään 60 työpäivän kuluessa siitä, kun valittajalle on ilmoitettu valituksen ottamisesta tutkittavaksi.

2.2.7 Esiarviointiraportin luonnos toimitetaan ensin asiaa käsitteleville EIP-ryhmän yksiköille kommentoitavaksi. Kommentit on esitettävä viiden työpäivän kuluessa pyynnöstä (10 työpäivän kuluessa, jos tapaus tai raportti on erityisen monimutkainen). Jos asiasta on erimielisyyttä, EIB-CM:n päällikkö toimittaa esiarviointiraportin luonnoksen ylitarkastajalle ja asianomaisille ylijohtajille kommentteja varten. Ylijohtajat antavat ylitarkastajalle 10 työpäivän kuluessa lausuntopyyntöstä virallisen sisäisen vastauksen, jossa ilmaistaan heidän kantansa ja kommenttinsa esiarviointiraportin luonnokseen. Jos asiasta on erimielisyyttä, ylitarkastaja toimittaa esiarviointiraportin viipymättä kommentoitavaksi EIP:n hallitukselle tai EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle, joiden on annettava kommenttinsa normaalisti 15 työpäivän kuluessa. Jos se katsotaan tarpeelliseksi, esiarviointiraportin luonnos lähetetään viipymättä lausuttavaksi valituksen käsittelyprosessiin osallistuville ulkoisille sidosryhmille. Näiden on esitettävä mahdolliset kommenttinsa 10 työpäivän kuluessa lausuntopyyntöstä. Valittajalle varattua lausuntoaikaa voidaan tämän perustellusta

pyynnöstä pidentää, jolloin EIP:n vastauksen yleistä määräaikaa pidennetään vastaavasti. Lausuntokierroksen päätteeksi esiarviointiraportti jaetaan hankkeen sidosryhmille ja julkaistaan EIB-CM:n verkkosivuilla.

2.3 Päätös mahdollisista jatkotoimenpiteistä

- 2.3.1 Esiarviointiraportti sisältää päätöksen siitä, eteneekö valituksen käsittely seuraavaan vaiheeseen (yhteistyömenettely, tutkinta tai vaatimustenmukaisuuden tarkastus). Siinä kuvataan selvästi ehdotetut toimenpiteet ja mahdolliset tehtävänmäärittelyt. Osapuolten välistä sovittelua ei voida toteuttaa samanaikaisesti tutkinnan tai vaatimustenmukaisuuden tarkastuksen kanssa, eikä sitä voida käynnistää enää valituksen käsittelyn päätyttyä.
- 2.3.2 EIB-CM:n päällikkö tekee päätöksen valituksen soveltuvuudesta tutkintaan tai vaatimustenmukaisuuden tarkastukseen, yhteistyömenettelyyn tai osapuolten väliseen sovittelumenettelyyn yhdessä EIP:n ylitarkastajan kanssa. Päätös perustuu valituksen esiarviointiraporttiin ja siihen mahdollisesti saatuun sisäiseen vastaukseen.
- 2.3.3 Jos (i) EIB-CM pystyy jo muodostamaan riippumattoman ja perustellun näkemyksen valittajan esiin nostamista epäilyistä, (ii) yhteistyöhön perustuva ratkaisumenettely ei ole mahdollinen tai sitä ei pidetä tarpeellisenä ja (iii) tarkempaan vaatimustenmukaisuuden tarkastukseen ei ole perusteita, valituksen käsittely päättyy ja siitä laaditaan johtopäätösraportti.

2.4 Tutkintavaihe

- 2.4.1 Yleensä tutkinnan lähtökohtana on vaatimustenmukaisuuden tarkastus. Tutkinnan lopputuloksena määritetään:

- onko tapahtuma-aikana voimassa olleita EIP-ryhmän toimintaperiaatteita, menettelyjä ja standardeja noudatettu
- oliko päätös jättää valittajan esiin nostamat epäilyt käsittelemättä vastoin EIP-ryhmään sovellettavaa sääntelykehystä ja sen omia toimintaperiaatteita, menettelyjä ja standardeja
- onko hankkeen ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksia lievennetty EIP-ryhmään sovellettavan sääntelykehysten, toimintaperiaatteiden, menettelyjen ja standardien mukaisesti
- ovatko EIP-ryhmän toimintaperiaatteet, menettelyt ja standardit olleet riittämättömiä takaamaan asianmukaisen suojan ja varmistuksen valittajan esiin nostamia epäilyjä vastaan.

EIB-CM:n tutkinnassa tai vaatimustenmukaisuuden tarkastuksessa selvitetään, miten EIP-ryhmä on varmistanut hankkeen toteuttajan sopimusvelvoitteiden täyttämisen. EIB-CM:n päätös ei kuitenkaan ole oikeudellisesti täytäntöönpanokelpoinen eikä korvaa toimivaltaisen lainkäyttöelimen asiasta antamaa ratkaisua. Vaikka EIP-ryhmän puolelta todettaisiin hallinnollinen epäkohta, se ei sinällään merkitse, että EIP/EIR tai sen sopimuskumppanit olisivat rikkoneet sopimusvelvoitteitaan.

2.4.2 Aloituskirje

Jos tutkinta päätetään käynnistää, EIB-CM:n päällikkö lähettää aloituskirjeen asianomaisille ylijohantajille ja esiarviointiin osallistuneille hankkeen sidosryhmille (valittaja, vaikutusalueen yhteisöt, hankkeen toteuttaja, kansalliset viranomaiset ja osallisena olevat EIP-ryhmän yksiköt). Kirjeessä ilmoitetaan tutkinnan käynnistämisestä ja kuvataan sen tehtävänmäärittely.

2.4.3 Tehtävänmäärittely

Tutkintaa ohjaa esiarviointiraporttiin liitettävä tehtävänmäärittely. Siihen sisältyvät:

- hankkeen kuvaus
- esitetty väite
- sovellettavat toimintaperiaatteet, menettelyt ja standardit
- huomioon otettavat sidosryhmät
- tutkinnan tavoitteet ja laajuus
- tutkinnan lähestymistapa (arviointiperusteet ja menetelmät)
- tutkintatyön kuvaus, joka voi muuttua selvityksen edetessä
- lausuntomenettely
- tarkastuskäynnit paikan päälle
- asiantuntijoiden käyttö

- tehtävät ja vastualueet
- tuotettavat asiakirjat (raportointi)
- aikataulu.

2.4.4 Asiantuntijoiden käyttö

Päävastuu tutkintaprosessin johtamisesta annetaan jollekin EIB-CM:n työntekijälle (*Complaints Officer*), jonka toimintaa valvoo EIB-CM:n päällikkö. Tarvittaessa avuksi voidaan hankkia ulkopuolista asiantuntemusta, jolloin EIB-CM:n päällikkö määrittää tutkinnassa vaadittavat tiedot ja taidot. Käytettävien asiantuntijoiden valintaan vaikuttaa näiden asiantuntemus ja kokemus, pätevyys, riippumattomuus sekä kansainvälinen arvostus. Jos mahdollisia eturistiriitoja ei ole havaittavissa, voidaan käyttää myös sisäisiä asiantuntijoita. EIB-CM:n päälliköllä on lopullinen vastuu sekä ulkopuolisten että sisäisten asiantuntijoiden valinnasta.

2.4.5 Käynnit paikan päällä

EIB-CM:n henkilöstö ja asiantuntijat voivat suorittaa tarkastuskäyntejä paikan päälle kohdassa 2.4.3 tarkoitetun tehtävänmäärittelyn mukaisesti.

2.4.6 Riippumaton näkemys ja lopputulos

Tutkinnan tarkoituksena on antaa EIB-CM:lle mahdollisuus muodostaa valituksessa esitetyistä EIP-ryhmän hallinnollisia epäkohtia koskevista väitteistä itsenäinen ja perusteltu näkemys, joka on riippumaton valittajan tarkoittamasta toiminnasta vastaavista yksiköistä ja niiden johdosta. Prosessin lopputulos voi olla jokin seuraavista tai niiden yhdistelmä:

- väitteet hylätään
- ongelma on ratkaistu valituksen käsittelyprosessin aikana
- ei edellytä jatkotoimenpiteitä
- suosituksia EIP-ryhmän hallinnolle ja/tai EIR:n toimitusjohtajalle/varatoimitusjohtajalle
- ehdotus toimenpiteistä tilanteen korjaamiseksi tai vaikutusten lieventämiseksi.

2.5 Sovitteluvaihe

2.5.1 Soveltuvuusvaatimukset

Jos tapauksessa on selvästi mahdollisuus muodolliseen sovitteluun⁴, esiarviointiraportissa suositetaan, että EIB-CM hankkii sovittelun käynnistämiseen virallisen suostumuksen asianomaisilta hankkeen sidosryhmiltä (tarpeen mukaan valittaja, vaikutusalueen yhteisöt, hankkeen toteuttaja, kansalliset viranomaiset ja asiasta vastaavat EIP-ryhmän yksiköt). Yleensä sovittelu tapahtuu valittajan ja hankkeen toteuttajan kesken, ja siihen voi osallistua lisäksi kansallisia viranomaisia, EIP:n johtoa tai yksiköitä sekä EIR:n toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja. Osapuolet voivat keskeyttää tai lopettaa sovittelun osaltaan missä vaiheessa prosessia tahansa.

2.5.2 Tehtävänmäärittely

Muodollista sovittelua ohjaa esiarviointiraporttiin liitettävä tehtävänmäärittely. Tehtävänmäärittelystä kuullaan asiasta vastaavia yksiköitä, ja EIB-CM tiedottaa niille säännöllisesti prosessin etenemisestä. Tehtävänmäärittelyyn sisältyvät:

- hankkeen kuvaus
- huomioon otettavat sidosryhmät
- sovittelun tavoitteet ja laajuus
- sovittelun lähestymistapa (arviointiperusteet ja menetelmät)
- sovittelutyön suuntaviivat, jotka voivat muuttua selvityksen edetessä
- lausuntomenettely
- tarkastuskäynnit paikan päälle
- asiantuntijoiden käyttö
- tuotettavat asiakirjat (raportointi)
- alustava aikataulu.

⁴ Muodollinen välitysmenettely tai sovittelu: jos epäluottamus ja riidat ovat merkittävästi huonontaneet osapuolten välisiä suhteita, EIB-CM voi johtaa ja edistää määrämuotoisempaa ja monivaiheisempaa menettelyä, jonka pyrkimyksenä on auttaa osapuolia pääsemään sovinnolliseen ratkaisuun.

2.5.3 Aloituskirje

Kun esiarviointiraportti on laadittu ja sovittelumenettelystä sovittu, EIB-CM:n päällikkö lähettää aloituskirjeen asianomaisille ylijohtajille sekä niille esiarviointiin osallistuneille hankkeen sidosryhmille, jotka ovat hyväksyneet kutsun yhteistyöhön perustuvaan ratkaisumenettelyyn. Kirjeessä ilmoitetaan sovittelumenettelyn käynnistymisestä ja tehdään ehdotus menettelyn seuraavista vaiheista.

2.5.4 Ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttö sovittelussa

Vastuu sovitteluprosessin johtamisesta annetaan jollekin EIB-CM:n työntekijälle (*Mediation Officer*), jonka toimintaa valvoo EIB-CM:n päällikkö. Jos eturistiriitoja ei ole havaittavissa, etenkin virallisissa sovitteluissa voidaan käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita, jolloin EIB-CM:n päällikkö määrittää vaadittavat tiedot ja taidot. Sovittelussa käytettävät ulkopuoliset asiantuntijat valitaan näiden asiantuntemuksen ja kokemuksen, pätevyyden ja riippumattomuuden perusteella.

2.5.5 Virallinen sovittelusopimus

Sovittelun käynnistämiseen on saatava virallinen suostumus kaikilta osapuolilta. Sovittelusopimuksessa sovitaan menettelyn etenemisestä sekä määritellään selvästi osallistumista koskevat säännöt ja aikarajat.

2.5.6 Lopputulos

Jos osapuolet pääsevät sovitteluprosessissa yhteisesti hyväksyttävään ja kestävään ratkaisuun asetetussa määräajassa, menettely päätetään osapuolten allekirjoittamaan sovittelusopimukseen. Kaikkien sovittelusopimusten tulisi lähtökohtaisesti olla EIP-ryhmän rahoituspäätösten mukaisia, elleivät EIP:n hallitus ja EIR:n toimitusjohtaja tai varatoimitusjohtaja toisin päättä. Jos osapuolet eivät saa aikaan sovittelusopimusta, menettely päätetään ja annetaan mahdollinen suositus tutkinnan tai muun EIP-ryhmän erityistoimenpiteen käynnistämisestä.

2.5.7 Raportointi

EIB-CM laatii sovitteluraportin, joka sisältää menettelyn lopputuloksen. Raportti välitetään sovittelun osapuolille, EIP:n hallitukselle sekä EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle.

2.6 Aikataulu

2.6.1 Lopullinen vastaus on annettava enintään 240 työpäivän kuluessa siitä, kun valituksen tutkittavaksi ottamisesta ilmoitettiin.

2.6.2 Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto laajennetun menettelyn keskeisistä toimenpiteistä ja niiden aikataulusta.

Taulukko 2.1 Yleinen aikataulu

Toimenpide	Enimmäisaika	Edeltävä vaihe
Tutkittavaksi ottamisen edellytysten tarkistus / Vastaanottokuittaus	10 työpäivää	Valituksen saapuminen EIB-CM:ään
Esiarviointiraportti, jos tarvitaan	60 työpäivää	Ilmoitus valituksen ottamisesta tutkittavaksi
Vastaus valittajalle	240 työpäivää	Ilmoitus valituksen ottamisesta tutkittavaksi

Taulukko 2.2 Esiarviointiraportti

Toimenpide	Enimmäisaika	Edeltävä vaihe
Kommentit valituksen käsittelyprosessiin osallistuvilta ulkoisilta sidosryhmiltä	10 työpäivää	Esiarviointiraportin lähettäminen ulkoisille sidosryhmille lausuntoja varten

3. Ennaltaehkäisevä menettely

3.1 Y- ja H-valitukset

3.1.1 Hankkeen ympäristö- ja yhteiskuntavaikutuksiin tai hallintoon liittyviä epäkohtia ei teknisesti ottaen voi syntyä ennen kuin EIP-ryhmän hallintoelimet ovat tehneet päätöksen toiminnan rahoittamisesta. Tässä vaiheessa EIB-CM:n keskeisenä tehtävänä on (i) varmistaa, että valittajien epäilyt otetaan asianmukaisesti huomioon, (ii) ehkäistä ennalta myöhempiä aiheellisia valituksia ja (iii) edistää hankkeiden johdonmukaista ja perusteellista arviointia.

3.1.2 EIP-ryhmän arviointivaiheessa olevat hankkeet EIB-CM käsittelee seuraavasti:

A. **Normaalimenettely:** Jos valittaja ei ole vielä ottanut yhteyttä asiasta vastaaviin EIP-ryhmän yksiköihin tai jos arviointitiimi ei ole ehtinyt tavata valittajaa tai tarkastella tämän huolenaiheita, valitus siirretään arviointitiimille ja suljetaan. Valittajalle ilmoitetaan kirjallisesti, että arviointitiimi tarkastelee hänen esittämäänsä epäilyjä, ja jos hän arviointiprosessin päätyttyä kokee, ettei niitä ole otettu riittävästi huomioon, hän voi halutessaan jättää asiasta uuden valituksen. EIB-CM seuraa EIP-ryhmän sisäisesti, että epäilyjä on käsitelty asianmukaisesti (arviointitiimi on vähintään ottanut yhteyttä valittajaan tai tavannut hänet sekä analysoinut esitetyt epäilyt).

B. **Poikkeus:** Poikkeustapauksissa silloin, kun arviointitiimi on jo kieltäytynyt tai kieltäytyy ottamasta yhteyttä valittajaan tai valittajan esittämät epäilyt on jo tutkittu ja katsottu aiheettomiksi, EIB-CM voi perustellusti päättää tehdä esiarvioinnin (yhdessä arviointitiimin kanssa). Esiarvioinnin tulos toimitetaan EIP:n hallitukselle tai EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle tiedoksi ja huomioon otettavaksi siinä vaiheessa, kun hanketta esitetään rahoitettavaksi, tai jo ennen sitä. Tämä työ ei vastaa luonteeltaan varsinaista tutkintaa⁵, vaan sen tarkoituksena on antaa EIP:n hallitukselle tai EIR:n toimitusjohtajalle tai varatoimitusjohtajalle tarvittaessa suosituksia EIB-CM:n jatkotoimista. Tässä vaiheessa EIB-CM:n tutkinta ja/tai sovittelumenettely voidaan käynnistää vain EIP:n hallituksen suostumuksella tai sen pyynnöstä.

3.1.3 EIR:ää koskeviin valituksiin sovelletaan samaa menettelytapaa sovitettuna tarpeen mukaan EIR:n hallinnon erityispiirteisiin.

4. Yksinkertaistettu menettely

4.1 "Yksinkertaistettua menettelyä" käytetään valituksissa, jotka aiheensa puolesta (esim. vastaamatta jättäminen, epäoikeudenmukainen kohtelu) ovat helposti ja nopeasti ratkaistavissa. Yksinkertaistettuun menettelyyn ei sisälly vakiomenettelyn hallinnollisia vaiheita, lukuun ottamatta kohtia 1.1, 1.2 ja 1.3.

4.2 Jos asianomaiset EIP-ryhmän yksiköt pääsevät yhteisymmärrykseen valitukseen vastaamisesta, vastaus toimitetaan EIB-CM:n kirjeenä. EIP-ryhmän valitusjärjestelmän resurssien säästämiseksi ei silloin laadita EIP:n pääsihteerin kirjeeseen liitettävää johtopäätösraporttia.

4.3 Jos asianomaiset EIP-ryhmän yksiköt ovat eri mieltä valitukseen vastaamisesta, otetaan käyttöön vakiomenettely. Jos valitus osoittautuu EIB-CM:n alustavan arvion mukaan monimutkaiseksi, koska esitetyt väitteet ovat monimutkaisia tai koska valitukseen vastaaminen vaatii EIP-ryhmän yhteistoimintaa kolmansien osapuolten (esim. rahoitusväittäjien) kanssa, voidaan käyttää vakiomenettelyä.

4.4 Yksinkertaistetussa menettelyssä vastaamisen määräaika lyhenee 25 työpäivään siitä, kun valituksen tutkittavaksi ottamisesta ilmoitettiin. Vastausluonnoksesta pyydetään kommentteja vain EIP-ryhmän yksiköiden tasolla.

⁵ Tässä selvitystyössä tarkastellaan monia asioita, joihin tyypillisesti kiinnitetään huomiota myös arvioinnin jälkeisissä EIB-CM:n toimenpiteissä, ja sovelletaan samoja toimivaltasääntöjä. Menettely on kuitenkin luonteeltaan kevyempi.

5. Toimintasäännöt EIP-ryhmän valitusjärjestelmästä vastaavan jaoston (EIB-CM) henkilöstölle

(Koskee niitä henkilöstön jäseniä, jotka työskentelevät EIB-CM:ssä tai valvovat sitä EIP-ryhmän valitusjärjestelmän toimintaperiaatteiden ja menettelyjen mukaisesti)

Johdanto

EIP-ryhmän valitusjärjestelmästä vastaavassa jaostossa työskentelevien henkilöstön jäsenten, jäljempänä "EIB-CM:n henkilöstö", odotetaan soveltavan ja pitävän yllä seuraavassa kuvattuun toimintasääntöjään.

EIB-CM:n henkilöstölle EIP-ryhmän valitusjärjestelmän toimintaperiaatteissa ja menettelyissä sekä näissä toimintasäännöissä annettuja oikeuksia ja velvollisuuksia on noudatettava niiden periaatteiden, sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti, joista määrätään EIP:n henkilöstösäännössä sekä muissa pankin henkilöstöön sovellettavissa periaatteissa ja määräyksissä.

Toimintasäännöt

1. Riippumattomuus:

EIP-ryhmän valitusjärjestelmän toimintaperiaatteissa ja menettelyissä sekä näissä toimintasäännöissä määrättyjä tehtäviä hoitaessaan EIB-CM:n henkilöstö on toiminnallisesti täysin riippumaton niistä yksiköistä, jotka vastaavat valituksenalaisesta toiminnasta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta pankin muille yksiköille annettua toimivaltaa. Heillä on täydet valtuudet käsitellä kaikki valitukset ilman kenenkään muun henkilön tai tahon aiheutonta puuttumista.

2. Objektiivisuus:

EIB-CM:n henkilöstön on osoitettava ehdotonta ammatillista objektiivisuutta kerätessään, arvioidessaan ja välittäessään tietoja sekä suorittaessaan EIB-CM:n tehtäviä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. EIB-CM:n henkilöstön on tehtävä perusteltu arvio ja muodostettava näkemyksensä kaiken asiaa koskevan tiedon perusteella, eivätkä arviointeihin saa asiattomasti vaikuttaa heidän omat etunsa tai ulkopuoliset tahot.

EIB-CM:n henkilöstö:

- 2.1. ei saa olla osallisena minkäänlaiseen toimintaan tai suhteeseen, jonka voitaisiin kohtuudella olettaa heikentävän heidän kykyään puolueettomaan arviointiin
- 2.2. ei saa ottaa vastaan mitään, minkä voidaan tai voitaisiin kohtuudella olettaa heikentävän heidän ammatillista arviointikykyään
- 2.3. on velvollinen ilmaisemaan kaikki tiedossaan olevat asiaa koskevat olennaiset tiedot siten, ettei tarkasteltavana olevien valitusten raportointi vääristy.

3. Luottamuksellisuus:

EIB-CM:n henkilöstö:

- 3.1. on velvollinen noudattamaan huolellisuutta valitusten käsittelyssä saamiensa, kolmansia osapuolia koskevien tietojen käytössä ja suojaamisessa
- 3.2. ellei valittaja toisin pyydä tai sovellettavissa säännöksissä toisin vaadita, on velvollinen varmistamaan valittajan tietojen täyden luottamuksellisuuden heidän yksityisyytensä suojaamiseksi ja mahdollisten kustotoimien välttämiseksi
- 3.3. ei saa käyttää tietoja henkilökohtaiseksi hyödykseen tai tavalla, joka olisi lainvastainen tai organisaation laillisten ja eettisten tavoitteiden kannalta vahingollinen.

4. Ammattitaito:

EIB-CM:n henkilöstön on:

- 4.1. käsiteltävä valitukset EIP-ryhmän valitusjärjestelmän toimintaperiaatteiden ja menettelyjen mukaisesti
- 4.2. ryhdyttävä vain sellaiseen toimintaan, johon heillä on riittävä kokemus ja osaaminen
- 4.3. jos EIB-CM:n sisällä ei ole saatavilla erityisarviointiin tarvittavaa asiantuntemusta, tunnistettava asianmukainen ulkopuolinen asiantuntemus ja käytettävä sitä
- 4.4. pyrittävä jatkuvasti kehittämään osaamistaan, tehokkuuttaan ja palvelujensa laatua.

CORPORATE

EIP-ryhmä

Valitusjärjestelmä - Menettelyt

Marraskuu 2018

**Euroopan
investointi-
pankki**

EU:n pankki

**EUROPEAN
INVESTMENT
FUND**

Euroopan investointipankki
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
☎ +352 4379-22000
www.eib.org – ✉ info@eib.org